

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Feladvószerkesztő: Dr. Kiss Pál.
KELTÁS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deesowly-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

A makói ember élelme.

Makó, december 2.

Már megint a makói ember élelméről, arról a mesterségesen megdrágított valamiről vagyunk kénytelenek írni, éppen mi, akik azt hittük, hogy most már Makón fenéig tejfel minden s hogy beütött a nagy olcsóság.

A makói ember csak elképedne, ha úgy látná, mint mi azt a sok vidéki újságot, melyek az ország minden részéből hozzánk érkeznek s amelyek mindannyian bizonyítanak amellett, hogy bizony mindenütt olcsóbb az élet mint Makón.

A makói hatósági huszék megtette a hatását, de csak abban a percben, azóta azt látjuk, hogy a hus ára az összes vidéki városokban olcsóbb lett mint Makón, ahonnan pedig a hus olcsóbbodása kiindult. A legnagyobb határozottsággal állítjuk, hogy nem Makóhoz hasonló népességű városokban, hanem Szegeden és Aradon a hus lényegesen olcsóbb mint Makón.

Pedig mikor a hatósági huszékot beszántették a hatóság megfogadta, hogy gondja lesz a husárak állandó szabályozására. Könnyelmű ígéret volt ugyátszik, amelynek betartásával nem törődnek azok, akik megigérik.

A makói piaccal sem áll különül a helyzet. Vegyük például a gabonapiacot, ahol a kukoricával már megint megkezdődött az a szemtelen uzsora, mely aztán fokozatosan fejlődve 9-10 hónapig a karmai között szorongatja Makó fogyasztó közönségét. Ugy észrevétlenül rohan be a makói piacra a kukorica uzsora, észre sem veszi a közönség. Egyszerre jön csak rá a makói ember, hogy a kukorica drágább Makón mint Budapesten, pedig Budapesten egy szem tengerit sem termének.

A makói ember türevalója körül is sok olyan történet, mi méltán elkésértheti a szegény makói embert. Sehol sem oly drága a türevaló mint Makón, ahol pedig olyan drága volt mint Makón, ott a hatóság gondoskodott az árak leöréséről olyan formán, hogy hatósági faurusító helyeket állított fel mint például Nagyváradon.

A makói faurakkal még csak csinyján állana a dolog, de ami Makón a fa kiölezése körül történik, azt már igazán nem lehet szó nélkül hagyni. Ugy öleznit a fát, mint ahogyan Makón nem ölezik sehol. A makói fatelepek különleges művészete ez, mely művészetet a makói közönség fizeti meg drága pénzzel. Hatóságainknak pedig, amely oly nagyon vigyáz a tejes kannák és tüvegek pontos méreteire, észbe sem jut, hogy megnézze a makói fatelepeken, hogy és miként ölezik ki a szegény ember türevalóját.

A makói baromfipiac rákfenéjéről a kofauralomról pedig talán jobb volna nem is írni. Legjobb szerencsét a rendőrkapitány urat végig sétáltatni hejpiacok alkalmával a piacon, nézze végig mit mivel a makói piacon a kofasereg. Ugy rálicitál az árura, hogy a makói árak jóval fölülmúlják a budapesti vásárcsarnoki árakat s emellett mint valami heja kiragadja a türelmes s jámbor vevő kezéből az árut, aki csak elképedve bámul s szólni sem tud a szemtelenség ilyen hallatlan arányait láttára. Az elvadult piaci viszonyok következménye Makón az, hogy ma egy tojás ára 10 fillér, míg Budapesten 25 drb. 2 korona.

A sok bajtól s drágaságtól agyonsanyargatott makói nép élete így keserítetik el minden nap, s így válik a makói gazdaszonyok mindennapi piaci útja valóságos kálvária járassá, a makói család apák élete pedig mar iummá.

Hogy a makói hatóságoknak mennyiben van részük ebben, most nem firtatjuk: de hogy hiba van a makói fogyasztó közönségben is, annyi bizonyos.

A makói fogyasztóknak is tömörlüni kéne már egyszer ezen merényletek ellen, melyek mindennap megismétlődnek zsebe s véres verejtéke ellen.

Társadalmi uton kéne már egyszer fellépni a makóiak életének megdrágítói ellen, annak tán volna foganatja, mert sajnos e tekintetben a hatóságtól keveset várhatunk. A hatóság nem akar, vagy nem tud segíteni ezeken a türelmetlen makói viszonyokon, melyek folytán napról-napra drágul a makói ember élelme, élete.

A delegáció ülése.

Ujabb milliákat a flottának.

A magyar delegáció tengerészeti aibizottsága ma délelőtti tartotta első ülését báró Dániel Ernő elnöklété alatt. A szokásos formáságok elintézése után felállott báró Haus Antal tengerészeti parancsnok és hosszú beszédben ismertette a haditengerészet új követeléseit. Ellenzéki delegátus nem volt jelen az ülésen.

Báró Haus először az 1914. júliusig szóló féléves költségvetésről szól, mely - ugymond - teljesen megmarad a Schönaich-féle program keretében. Sokkal többet kell azonban mondania arról, ami nincs benne a költségvetésben. Érti ezalatt elsősorban az elavult Monarch-hajóosztály kicserélését. Legfőbb szükség van már arra, hogy ezt a törpe hajóosztályt, mely nem illik modern csatahajóink közé, újjal cseréljük fel. Ezenfelül más sürgős szükség is mutatkozik haditengerészetünké, melynek vezetősége iparkodott minden tételt megszoritani, de a szükségletek már halaszhatatlannokká váltak. A flotta fejlesztését, különösen a flotta segédhajóinál, a szénhajóknál és aknahajóknál és a torpedóhajóknál felmerült szükségletek teljesítését tovább halogatni nem lehet.

Ebben az évben már nem lehet gondoskodni ezekről a szükségletekről, mert a költségvetés nem nyújtott fedezetet. De a megtakarítás és a kiegészítő eszközökkel való gazdálkodás csak egy ideig tarthat. Hosszu ideig nem lehet így gazdálkodni, mert a flotta jókarbantartása és harcképessége épp úgy szenved, mint a tisztok s a legénység kiképzése. Hogy félre ne értsék, szükségesnek tartja, hogy néhány szót mondjon általában programjáról, miután ugyis első alkalommal beszél a delegáció előtt. Ez a program nem megy túl azon, melyet elődje, Montecuccoli felállított és amely annak idején a delegáció tetszésével találkozott.

Ez a program abban áll, hogy a flottát számra nézve fokozatosan körülbelül jelenlegi nyívóján tartjuk olyan pótlépitkezésekkel, melyek-

kel az elavult és többé nem harcképes hajókat pótoljuk. Még pedig szükség van

tizenhat csatahajóra,
tizenkét cirkálóra,
huszonnégy nagyobb torpedó járműre,
hetvenkét torpedónaszádra,
tizenkét tengeralatti naszádra,
nyolc montörre

és néhány szállítóhajóra. Becsületes és elhatározott szándékom, hogy a legnagyobb tekintettel legyek mindkét állam pénzügyi helyzetére és csak a feltétlenül és sürgősen szükségeset kérem és hogy a megajánlott eszközökkel a legnagyobb takarékosággal gazdálkodjam. Ezenfelül ígérem, hogy mindig a legteljesebb nyíltsággal fogok eljárni a delegációval szemben. Kérem, higgyék ezt nekem addig is, a míg ezt be tudom bizonyítani.

A tengerészeti parancsnok ezután a félévi költségvetést ismertette. Ebben a költségvetésben van a régebben megszavazott 312 millió póthitel utolsó részlete, 47,5 millió összeggel. Ebből a póthitelből elkészült három csatahajó, melyek közül a Szent István a jövő hónap közepén fog vízrebocsátatni. Örömmel konstatálja, hogy a hajók kifűnően sikerült konstrukciók, melyek igen jelentékenyen fogják flottánkat megerősíteni.

A Danubius műveknél készült Tátra, Balaton és Csepel nevű torpedók szintén sikerült alkotások. A próbejáratoknál 33 mértföld maximális sebességet érték el, ami eddig járműveinknél példátlan. Ezek a járművek, amelyeket más hasonló kifűnőségű művek fognak követni, a magyar ipar jelességéről tesznek tanuságot.

A költségvetés legközelebbi nagyobb tétele az a 400 millió korona, melyet a legutóbbi balkáni krízis okozott. Amilyen sajnálatos egy ilyen nagy kiadás és a tizezer tengerészeti tartalékos behívása és a hónapokon át való visszatartás által okozott gazdasági és személyes kár, másfelől nagy örömmel kell tudomást vennünk azokról az örvendetes tapasztalatokról, melyet ez alkalommal szereztünk. 47 év óta először volt az egész operatív flotta szolgálatban nagy tartalékos legénységgel.

Üzletáthelyezés.

Értesitem a t. közönséget, hogy üzletemet a Lélek cukrázda helyére, ártézi kuttal szemben helyeztem át. Hol azt legnagyobbítva a legdivatosabb árukkal rendeztem be. A női és leánykabát újdonságokon kívül felhívom a közönség figyelmét a kosztümök, reformruhák, bluzok és alj különlegességekre, melyek a legszebb kivitelben vannak raktáron. Gyászruhákban mindig nagy választék.

Női és leány fehérneműek olcsó árban. Szörme gallérok és muffok a legjobb minőségben.

Báli ruhák legujabb divat szerint.

További pártfogást kér

Szigoruan szabott árak.

Király Lajos.

Nem volt meg a kellő tapasztalat a mozgósítási eljárásnál, kezdve a tartalékosok bevonulásától egészen addig a percig, amikor valamennyi hajó és torpedó tizenkét különböző technikai szakmához tartozó legénységgel és felszereléssel harcra készen a flottához csatlakozik. Hiányzott a tapasztalat, hogy a tartalékosok, akik tüzérségi, torpedó, tengerészeti aknáknál és villamossági szolgálatnál vannak alkalmazva, milyen mértékben válnak be, hiszen szakismereteiket éveken keresztül szerették és közben új technikai berendezések léptek alkalmazásba.

Az eredmény messze meghaladta a várakozást, a hajók szolgálatba állítása pontosan történt és a tartalékosok oly hamar beletalálták magukat régi szolgálatukba, hogy a hajók harcképességének elérése nem került lényegesen több időbe, mintha tisztán aktív legénységet állítottunk volna szolgálatba. A tartalékosok használhatósága nagy-szerű volt, szolgálatkész, ügyesek voltak, kitűnő szellem uralkodott közöttük és mondhatom, sok tekintetben még jobbak voltak, mint a fiatal aktív legénység. A torpedóhajóknál a legnagyobb a társaság, ahol a minden embernek fizikailag és szellemileg állandóan talpon kell lennie, ahol legjobban aggódunk, épp itt voltunk velük a legjobban megelégedve.

Természetes tehát, hogy mindent megtettünk, hogy nehéz sorukat, a mi anyai tartalékost és családapát érzékenyen sujtott, lehetőleg enyhítsük. A tartalékosok s családjaik állami segítséget kaptak, a tengerészeti alapból pedig külön nagyobb összeget bocsátottunk rendelkezésükre. A tisztikar szelleme is kitűnő volt, úgy, hogy minden eshetőség elé a legnagyobb nyugalommal nézhet flottánk. Hogy azonban a jövő nagy feladatainak is megfelelhessünk, újabb építményeket kell elhatároznunk, mert a legkiválóbb erkölcsi kvalitások sem kezekedhetnek a sikerért, ha magának, a flottának anyaga és segédcskéi nincsenek a helyzet magaslatán. Kéri a költségvetés elfogadását.

Darvay Fülöp előadó beszéde után Chorin Ferenc főrendiházi tag szólt föl. Ugy veszi észre a költségvetésből, hogy a tengerészeti vezetőségnek az a szándéka, hogy az 1916. évi előirányzott költségeket már 1914-ben felhasználja. A flotta költségei az utolsó öt esztendő alatt megháromszorozódtak. Ez visszaszórja, mert a monarchiának nincsenek gyarmatai. Mindenütt máshol a flotta fejlesztése az illető ország világkereskedelmének fejlesztését vonja maga után, ez azonban nálunk nem következett be és aligha is fog bekövetkezni.

Gróf Tisza István szólt föl ezután és igyekezett Chorin érveit megdönteni.

Nézeteltérés a munkapártban.

Hangulat Balogh miniszter ellen.

A munkapárt körében sokat süttognak most arról az elhidegülésről, amely a párt egy jelentékeny része és Balogh Jenő igazságügy-miniszter közt fokozatosan kifejlődött.

Az első nézeteltérések a sajtó-javaslat körül támadtak, még pedig Balogh miniszter és maga gróf Tisza István között. Ismeretes, hogy a miniszter néhány fontos változtatást készült tenni a sajtó-javaslaton.

A módosításokból azonban nem lett semmi, mert Tisza a miniszter javító szándékával szemben mereven ragaszkodott a javaslat eredeti rendelkezéséhez. Az igazságügy-miniszter kénytelen volt Tisza és a párt akaratához alkalmazkodni.

Ily előzmények után nem kis meglepetést keltett a párt reakciós részében, hogy a javaslat képviselőházi tárgyalása során Balogh megint módosításokat helyezett ki látásba. Erős áramlat van ismét az iránt, hogy minden változtatás nélkül szavazzák meg a javaslatot, amely szerintük csak így felel meg istenigazában a kitűzött célnak: a szabad közvélemény elfojtásának.

A pártok körében ma is élénken tárgyalják Lovászy Márton szombati interpellációjának egyes körülményeit. Mikor Lovászy szóvá tette a bácsalmási végrehajtó politikai üldözését és amikor ráolvasta a miniszterre saját ígéretét, hogy hármely alantásának politikai üldözéséből kabinetkérdést csinálna. Balogh igazolt választ közben először azt jelentette ki, hogy nem emlékszik az ügyre, majd lassanként visszaemlékezve, megígérte, hogy ha ma történt, azt majd jóváteszi. Az igazságügy-miniszternek ez a válasza kínos hatást keletkezett a munkapártban. Még csak az hiányzik, gondolhatták, hogy Balogh csakugyan visszahelyezze azokat az igazságügyi tisztviselőket, akiket a főispán politikai okokból, pártérdekből elhelyezett. De legérdekesebb volt gróf Tisza István magatartása. A miniszterelnök némán, de szemmel látható rossz kedvvel hallgatta minisztere védekezését és mikor Balogh befejezte, mozdulatlanul, hidegen nézett rá. A munkapárt korifeusai -- látva, hogy a miniszterelnök sem helyesel -- szintén tartózkodtak minden jelszavnyilvánítástól.

Dr. FEHÉR MÓR

ügyvédi irodáját

Páva-utca 5. szám alatt, özv. Weisberger Miksáné házában

megnyitotta.

Papp Zoltánt egy évi börtönre ítélték.

Egy volt makói kereskedő kálváriája.

A szegedi kir. törvényszék ma ítélkezett Papp Zoltán volt makói kereskedő felett, ki nem kevesebb mint 21 rendbeli váltóhamisításért került a vádlottak padjára. Valamikor nem is oly régen jónévként kereskedő volt Makón Papp Zoltán, ámde szerencsétlen családi körülményei annyira elkeserítették, hogy elhanyagolta üzletét mely aztán napról-napra hanyatlott.

Mikor aztán maga is belátta, hogy pusztulni kezd hozzáfűtött anyagi ügyeinek rendezéséhez, de már későn. Hogy pénzre tegyen szert váltókat hamisított részint apja, részint felesége és más rokoni nevére, akik mikor fizetni kellett, hamisaknak jelentették ki a váltókat s így Papp Zoltánra ráette a törvény a kezét.

Sokáig folyt a tárgyalás ebben az ügyben, míg végre ma főtárgyalásra került a dolog. A mai főtárgyalásnak a legnagyobb szenzációja a tanuvalomások, főként pedig Papp Zoltán a vádlott feleségének tanuvalomása volt, aki ugyszólván a legterhelőbben vallott szerencsétlen férje ellen, ki hosszú 9 hónapja synylődik vizsgálati fogságban.

A törvényszék mintha csak méltányolta volna a feleség súlyos tanuzását, enyhébben ítélkezett a szerencsétlen férj felett, kinek tragédiáját az ádatlan családi körülmények idéztek elő.

A törvényszék 1 évi börtönre ítélte Papp Zoltánt, mely büntetésből 9 hónapot és 15 napot kültörőnek számít, az eddig eltöltött vizsgálati fogsággal.

Az aránylag enyhe ítélet hozatalánál enyhítő körülménynek számították Papp Zoltán büntetlen előéletét s azt a családi vizályt, melynek utolsó fellobbanása ép a mai tárgyaláson történt. Az ítéletben úgy az ügyész mint a vádlott megnyugodtak.

A szerencsétlen Papp Zoltán sorsa általános részvételt keltett Makón.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ár talmatlan szer, szeplő, májfolt arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor Ezen piperezerek több kiállításán ér-mekkel lettek kiültetve.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár december 13. Szombat Róm. kath. Xav. sz. Fer. hv. Protestáns Ferenc Görög orosz november 20. Dekap. Gerg. Nap kel 7 óra 30 percek nyugszik 4 óra 09 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Lánytelen hóváltás várható, északon elvélve csapadékkal. Dali hőmérséklet 120 C.

— Az igazoló választmány ülése. A vármegye igazoló választmányának ma délelőtti Kayser Lajos elnökleite alatt ülést tartott s megemmisítette Kardos Izsó dr.-nak megyebizottsági taggá történt választását.

— A kopáncsi pusztá visszacsatolása. Évekkel ezelőtt már tett lépéseket Makóváros arra nézve, hogy a kopáncsi pusztát Makóvárosához csatolják, de sikertelenül. Ezt az eszmét most felelevenítette Mágori Sámuel községi bíró, ki indítványt adott be a város képviselőtestületéhez a kopáncsi pusztá visszacsatolása tárgyában. Mágori Sámuel azzal indokolja meg indítványát, hogy a kopáncsi pusztá régebben Makóvárosához tartozott.

— Virilisjog átruházás. Özvegy Singer Jakabné Makóvárosánál meglevő virilis képviselői jogának gyakorlását az 1914 ik évre Papp József-re ruházta át.

— Bezárt iskola. Galambos Ignác dr. polgármester Paku Imre dr. városi főorvos javaslata alapján 14 napra bezáratta a szegedi utcai alami elemi iskolát a növedékek között fellépett kanyaró járvány miatt.

— Újabb ebzárlat Makón. Folyó évi november hó 24 én Makóváros területén egy kutyán veszettség állapított meg. Ennélfogva Rákossy Gyula rendőrkapitány ebzárlatot rendelt el, mely idő alatt a város egész területén, úgy mint a külterületen az összes kutyák megköve tartandók, vagy pedig szájkosárral ellátva pórázon vezetendők. Ezen rendelet ellenére szabadon járó kutyák a város belterületén a városi gyepmester által befogottnak s befogatásuk után, ha a tulajdonosa 24 óra alatt nem jelentkezik, ki fognak irtatni, ha pedig a befogott kutyák 24 óra alatt kivátlatnak, úgy a tulajdonos költségére a városi helyhatósági állatorvos által 60 napi megfigyelés alá fognak vonatni. A külterületen járó kutyák pedig azonnal ki fognak irtatni. Figyeimezteti a rendőrkapitány a tulajdonosokat, ha kutyájukon, vagy macskájukon a veszettségre utaló gyanus tüneteket észlelnék, azt azonnal jelentésk be a rendőrkapitányi hivatalban. Aki a rendőrkapitány rendelete ellen vét, az kihágást követ el s 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sujtható.

— A szatócs nem kereskedő. Egy adóügyből kifolyólag a közigazgatási bizottság kimondotta, hogy a szatócs üzlete a kisipar körébe nem haladja s így nem tekinthető kereskedőnek, illetőleg nem tartozik a kereskedelmi törvény rendelkezése alá.

Uj konfekció üzlet! Tisztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Fötéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő

férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,

amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb áron árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Dán Arthur

Legszebb, legszárazabb tűzifák, elismert jó ölelés.

Tűzifa-árjegyzék

a Sugáruti fatelepen:

I. oszt. bükkhasábfa	40	korona
I. oszt. szilhasábfa	38	"
II. oszt. bükkhasábfa	34	"
I. oszt. cserhasábfa	42	"
I. oszt. gyertyánhasábfa	44	"
II. oszt. dorongfa	28	"
I. oszt. gyertyán vagy cserdorongfa	38	"

méter ölenként.

A fa-eladás fatelepen történik, kocsik állandóan jutányos áron rendelkezésre állanak. — Megrendeléseket elfogadunk irodánkban, a városházzal szemben és hazaszállítást legpontosabban teljesítjük.

Makón, 1913. november 30-án.

Telefonszám 33.

Teljes tisztelettel

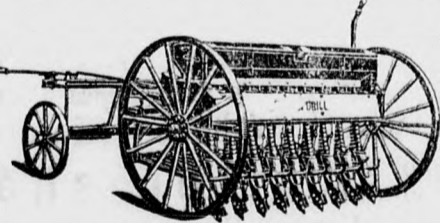
Grünstein Márk.**ÜZLET ÁTHELVEZÉS.**

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.
Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirtel Bächer-féle tüköracél kormányval ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármind nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és lárcos boronákat, saját találmányú és szabadalmazott vesszőutánzatú vaspálcás boronákat, mely kifizetően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecsavágó, répavágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichar féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak utókéretlenül tökéletességünkkel fogva igen nagy keresletnek örvendnek. Továbbá nagy ujjonosság a már kipróbált Johnston-féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jóállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt megforrasztani. Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható. A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:

Telefonszám 126.

LIPTÁK BÉLA

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ, Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL
a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy
üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULADROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, FÖTÉR.

Ezen essenciák-
ból készült rum
és likörök jó-
ságuk, jóságuk és
finom aromájuk
folytán a legma-
gasabb körök-
ben is hívekre
találtak.

Kapható következő fajokban

Abainth	Kávé
Allasch kömény	Marasckino
Angol keserő	Meggy
Anisetta	Menta
Caoco barna	Narancs
Chartreuse zöld	Őszi barack
Császárkörte	Rosztosopin
Curacao	Rózsa
Kajsziin	vanília

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károlyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

Ha nyomtatványra van szüksége, rendelje meg a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában,

Gummi óvszerek

a legbiztosabb vegytisztító francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek. Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 K. 12 drb finom minta, nagy 2-40 K. „OLLA” különlegességek urak részére. (Condome) Roulé-nak is nevezik. Prima tucatja 4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom tucatja 8 K. Mintagyűjtemény célszerű öszszeállításban 12 drb 4 K. 25 drb 8 K. Sérvkötő angol acélrugóval, drbja 4 6 és 10 K. Suspensor (heretartó) drbja 50 fill., 1 K., 1 K. 60 fill. és 2 K. Dianaöv (havicaj ellen) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 K. Irrigátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spray női különlegesség 10 K.

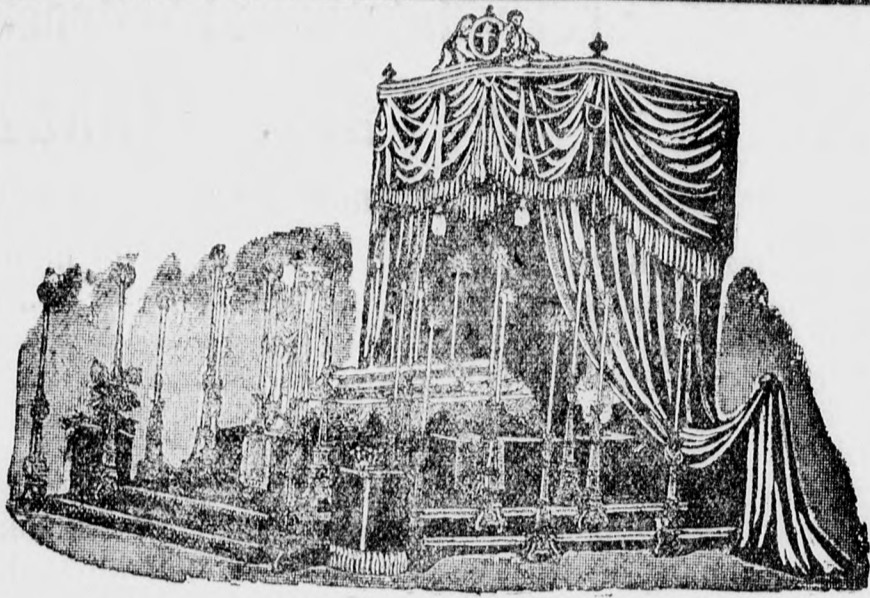
PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA
MAKÓ, FÖTÉR.
TELEFONSZÁM 133.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett mintázatban Makón.

Kérem hirdetésemet átolvasni!

HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke disztemetést rendező intézete

Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszostályig pontos és megbízhatók egyeletteltjes kiszolgálással.

Hullaszállítás és exhumálást bárholon bárhová pontosan és a legsolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Célom az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legsolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Egyuttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyökérnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a. Értekezni lehet

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Bóhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműárak, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón.

Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról

o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Hirdetmény!

A földéaki határban fekvő földemből mint egy 15-20 kat. hold, fölshántva, vörös és fokhagyma alá egy évre kiadó. - Ugyanott rózsa krumpli is kapható. Értekezni a lakáson lehet. **Kövecz Antal.**

Kiadó lakás

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fásszinzból álló lakás kiadó és azonnal átvevő. Cim a kiadóhivatalban.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

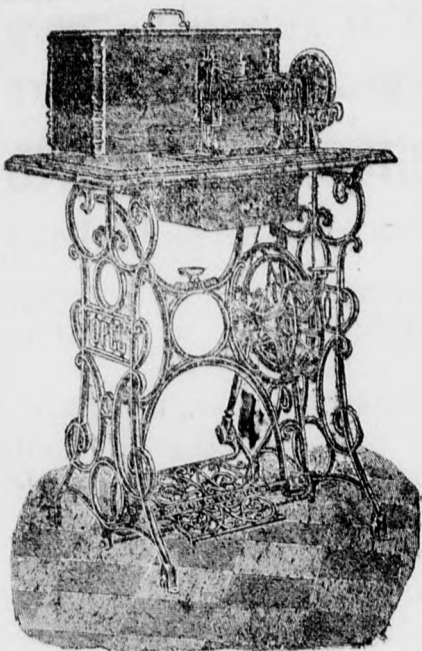
Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzótt JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzótt kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képvisellete:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerozhető be az eredeti minőség. ::-::

A legjobb hírnevű Helical Premier és Alfa Kerékpárok, Hegyi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpáralkatrészek, Central Bobbin karikahajós és csolnakos varrógépek és mindennemű varrógép részek, Legújabb mosó, facsaró és mángorló gépek, Gramophonok és a legújabb columbia lemezek, mindenféle rugók és hangverseny tűk legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

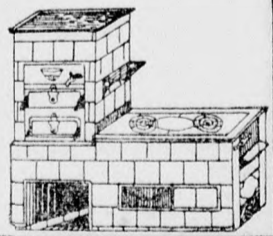
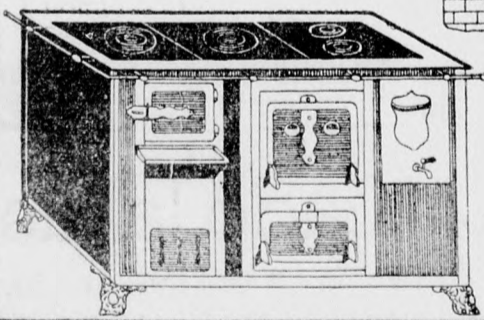
Egy 12 lóerős benzinmotor lokomobil, mely fűrés, takarmány kamara és 6-os cséplő hajtására legalkalmasabb, Egy 6-os jó cséplő, Egy eredeti herecséplőgép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU** cégnél makón.

Gudlin Mátyás

épület és műlakatos
Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takaréklüzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréklüzhelyeket, ugyancsak kéménytoldót, üstkatlant, dobkályhát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készít.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesítem az iparos, kereskedő és gazdaközönséget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviselőjét megnyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még tulmagas kamatláb mellett is elsőrendű banitások vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében, és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

K E N Y E R E S I Z S Ó

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Földiek eladását és vételét, gyorsan és pontosan közvetítem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona	98 fillér.
Női háló kabátok	1	„ 98 „
Női háló ingek	1	„ 98 „
Női nadrágok schiffonból	1	„ 98 „
Női nadrágok pargetből	1	„ 98 „
Diszes párnák	1	„ 98 „
Schiffon alsók	1	„ 98 „

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

ÉRTESÍTÉS.

Saját termései fehér és siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű **TÖRKÖLY** és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS**, Szeged-utca.

Értesítés. szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K. 2-20 K., 2-40 K.

árban bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel özv. cég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

CZIGANYPRIMÁS

„Király Ernő mulat”

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni”, „Futóbolond”, „Temetés volt a faluban” stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0 **Wagner** „HANGSZER-KIRÁLY-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási válasszékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

csere ingyen! - Kérjen nagy **Óvós! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra** fényképes árjegyzéket.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű **kőbányai király és barát malátasörön** kívüli, **ujabban bevezettem a kőbányai világhírű**

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Rézvény-Társaság főraktára.